

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/33/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200456
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200456.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ Dariusz Edward Pietera - ITI MEDIA, IČO: 46 373 519, s miestom podnikania vo Svidníku, Bardejovská 220/1, 2/ Z., 3/ Z., 4/ O., všetci právne zastúpení: JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova č. 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21057-3/2014-BA, a zo dňa 28. januára 2014, číslo 17633-2/2014-BA, zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21048-3/2014-BA, o odvolaní žalobcov a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. marca 2015, č. k. 5S/30/2014-39, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. marca 2015, č. k. 5S/30/2014-39 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 25. marca 2015, č. k. 5S/30/2014-39 zamietol žalobu žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovanej zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21057-3/2014-BA, a zo dňa 28. januára 2014, číslo 17633-2/2014-BA, zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21048-3/2014-BA, vo vzťahu k žalobcovi 2/ zrušil rozhodnutie žalovanej č. 21057-3/2014-BA zo dňa 5. februára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-39/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013, vo vzťahu k žalobcovi 3/ zrušil rozhodnutie žalovanej č. 17633-2/2014-BA zo dňa 28. januára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-20/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013 a vo vzťahu k žalobcovi 4/ zrušil rozhodnutie žalovanej č. 21048-3/2014-BA zo dňa 5. februára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-2/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013. O trovách konania rozhodol tak, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ ich náhradu účastníkom konania nepriznal. Vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ a 4/ zaviazal žalovanú na ich náhradu každému v sume 228,39 Eur v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia k rukám právneho zástupcovi žalobcov.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov z dôvodov uvedených v žalobe vo vzťahu k

žalobcovi 1/ dospel k záveru, že postup žalovanej bol v súlade so zákonom. Podľa názoru krajského súdu žalobca 1/ okrem nedodržania 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Pri nedodržaní procesných lehôt však podľa názoru krajského súdu ide o procesné pochybenie, ktoré nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Krajský súd bol tiež toho názoru, že pobočka žalovanej, ako aj žalovaná, boli oprávnené vykonať kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/.

Taktiež považoval krajský súd za nedôvodnú námietku žalobcu 1/, že bola porušená zásada dvojinštančnosti konania, lebo z obsahu predložených administratívnych spisov je nepochybné, že žalovaná nerozhodovala len na základe dôkazov, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie odôvodnené. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí v rozsahu a dôvodov uvedených v žalobe dospel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ neboli subjektívne práva porušené, preto žalobu žalobcu 1/ ako nedôvodnú zamietol.

Vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ a 4/ krajský súd skúmal, či žaloby boli podané včas. Poukázal na to, že žalobcovia 2/, 3/ a 4/ sa stali účastníkmi súdneho konania až na základe právoplatných uznesení, ktorými podľa ust. § 92 ods. 1 OSP pripustil ich vstup do konania na strane žalobcu. Z obsahu predloženého administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že rozhodnutie žalovanej neboli žalobcom 2/, 3/ a 4/ doručené do vlastných rúk, ale ich prevzali ich manželia. Krajský súd považoval za neúčelné a nehospodárne, aby ukladal žalovanej povinnosť tieto rozhodnutia opätovne doručovať, ktorí sa síce nie zákonným spôsobom o obsahu rozhodnutí dozvedeli preto vzhľadom na uvedené skutočnosti považoval žaloby podané žalobcami 2/, 3/ a 4/ za podané včas.

Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplynulo, že záver prvostupňového správneho orgánu s ktorým sa stotožnila aj žalovaná bol podľa názoru krajského súdu realizovaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože z obsahu spisu ani z odôvodnení rozhodnutí nevyplývalo akým spôsobom bolo preukázané, že žalobcovia 2/, 3/ a 4/ reálne činnosť zamestnanca nevykonávali teda mal za to, že rozhodnutia nie sú odôvodnené v súlade s ust. § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Uviedol, že správne orgány sa dôsledne nevyrovnali ani s otázkou miesta podnikania žalobcu 1/. Ďalej uviedol, že v odôvodnení rozhodnutí absentuje dokazovanie vo vzťahu k reálnemu výkonu činnosti žalobcov 2/, 3/ a 4/ ako zamestnancov. Rovnako absentovalo dokazovanie a správna úvaha správnych orgánov vo vzťahu k hodnoteniu kritérií, ktorými je možné určiť registrované sídlo alebo miesto podnikania žalobcu 1/ tak ako to prezentovala žalovaná v odôvodnení rozhodnutia. Preto podľa názoru súdu nie je možné z doteraz vykonaného dokazovania vysloviť objektívny záver, že žalobcovia 2/, 3/ a 4/ na území Slovenskej republiky reálne výkon činnosti zamestnanca nevykonávali.

2.

Prvostupňový rozsudok včas napadli odvolaním žalobcovia. Žalobca 1/ proti I. a V. výroku, žalobcovia 2/, 3/ a 4/ proti VI., VII a VIII. Výroku rozsudku a navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobám žalobcov v celom rozsahu vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutiami správneho orgánu prvého stupňa a prisúdi každému zo žalobcov náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 Eur (každý zo žalobcov) a odvolacieho konania vo výške 148,22 Eur (žalobca 1/), vo výške 78,30 Eur (žalobca 2/), vo výške 78,30 Eur (žalobca 3/) a vo výške 78,30 Eur (žalobca 4/). Namietali, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dotýkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek, ako aj postupu im predchádzajúceho a jeho rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a procesných súvislostí.

Žalobca 1/ namietal porušenie práva na spravodlivý proces, práva na dodržanie zásad správneho konania, práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou.

Žalobca 1/ uviedol, že v dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborom nových zamestnancov a pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, že postupom žalovanej nedošlo k porušeniu princípu dvojinstančnosti správneho konania. Rozhodnutie žalovanej považoval za nepreskúmateľné a v celom rozsahu za arbitrárne. Žalovaná sa podľa mienky odvolateľa nevysporiadala s argumentáciou žalobcu 1/ a odvolanie zamietla z dôvodov a skutočností, ktoré boli po prvýkrát oznámené až žalovanou v jej rozhodnutí. V tomto smere malo byť žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Týmto novými dôkazmi a skutočnosťami mali byť predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, ku ktorým sa žalobca 1/ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko boli po prvýkrát spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí.

Žalobca 1/ ďalej namietal, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočňovanie kontroly týkajúcej sa reálneho výkonu činnosti zamestnancov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29. januára 2014, kde žalovaná jednoznačne skonštatovala, že nie je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov a výkon činnosti zamestnancov je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné.

Žalobca 1/ ďalej dôvodil, že primárnou pracovnou náplňou zamestnancov žalobcu 1/ bol roznos letákov, ktoré si zamestnanci preberali v externej spoločnosti vo Svidníku. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca 1/ následne kontaktoval zamestnancov a poveril ich roznášaním letákov na vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky.

Žalobca 1/ namietal aj spôsob výkonu kontroly, nakoľko z rozhodnutia žalovanej vyplýva, že práve na základe vykonaných kontrol u žalobcu 1/ dospela žalovaná k tomu, že žalobca 1/ nespĺňa podmienku reálneho výkonu činnosti. Žalobca 1/ pritom organizačnej zložke žalovanej predložil všetky podklady, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Žalovaná si nevyžiadala ďalšie doklady, nepristúpila k osobnému výsluchu zamestnancov a ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu 1/. Okrem toho pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrtročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva nielen to, že žalobca 1/ reálne vykonáva činnosť, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti, čo môže len prostredníctvom svojich zamestnancov. Poukázal tiež na to, že pri kontrolách žalobca 1/ predložil tzv. reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Pokiaľ ide o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti, nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodiť záver, že u žalobcu 1/ nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA, v ktorom táto vyslovila totožný názor.

Žalobca 1/ mal za to, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s ďalšími argumentmi uvedenými v žalobe, najmä s porušením princípu rovnakého zaobchádzania. Ďalej namietol, že došlo k neprípustnej retroaktívite v rozhodnutiach žalovanej. Aj podľa praktickej príručky, na ktorú sa žalovaná odvoláva, prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne.

Žalobcovia 2/, 3/ a 4/ svojim odvolaním napadli výrok o náhrade trov konania, pričom vo vzťahu k vyčísleným trovám konania poukázali na to, že sa v celom rozsahu počas prvostupňového konania odvolávali na jednotlivé skutočnosti uvedené v podanej žalobe každý za seba. Iba z dôvodu hospodárnosti konania bola žaloba podaná v celom rozsahu aj v ich prospech. Poukázali na to, že boli rovnako samostatnými účastníkmi správneho konania so samostatnými právami a povinnosťami s tým, že rovnako samostatne vynaložili aj trovy konania v prebiehajúcom súdnom konaní vo vzťahu k podaniu žaloby a prevzatíu a príprave zastúpenia. Z uvedeného dôvodu majú za to, že neexistoval zákonný dôvod na krátenie trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia a žalobcom

mala byť priznaná náhrada trov právneho zastúpenia každému vo výške 362,38 Eur. Zároveň si žalobcovia pre prípad zmeny napadnutého rozsudku odvolacím súdom uplatnili každý nárok na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

3.

Prvostupňový rozsudok vo vzťahu k žalobe žalobcu 2/, 3/ a 4/ včas napadla odvolaním žalovaná a navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v dotknutej časti zmenil tak, že žalobu žalobcov 2/, 3/ a 4/ o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí č. 21057-3/2014-BA zo dňa 5. februára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-39/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013, č. 17633-2/2014-BA zo dňa 28. januára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-20/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013, č. 21048-3/2014-BA zo dňa 5. februára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 5920-2/2013-SK zo dňa 4. novembra 2013 zamietla.

Žalovaná sa nestotožnila s názorom krajského súdu a i naďalej zotrvala na svojom právnom názore, že napadnuté rozhodnutia boli vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých relevantných dôkazov. Pred vydaním prvostupňových rozhodnutí boli vykonané kontroly zamerané na preverenie sídla žalobcu 1/ a reálneho výkonu činností jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky, pričom žalovaná konštatovala, že aj za predpokladu, že by zamestnanci vykonávali činnosť mimo registrového sídla žalobcu 1/, je nevyhnutné, aby boli splnené podmienky registrového sídla alebo miesta podnikania. Z preukázaných kontrolných zistení žalovaná i naďalej zastáva názor, že žalobca 1/ nespĺňa podmienky registrového sídla alebo miesta podnikania a preto sa na zamestnancov žalobcu 1/ nemôže uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom má podľa výpisu zo živnostenského registra zamestnávateľ registrové sídlo alebo miesto podnikania, t.j. legislatíva Slovenskej republiky. Vychádzajúc z uvedeného považuje žalovaná výroky za dostatočne preukázané a určité. Poukazovaním na článok 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia podľa ktorého od osôb na ktoré sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 883/2004 sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú dospela k záveru, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch 2/, 3/ a 4/ a túto povinnosť, ktorá im z vykonávacieho nariadenia vyplýva si riadne nespĺnili. Zároveň poukazovaním na článok 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia uviedla, že ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, určia sa predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia.

V súlade s článkom 76 (4) základného nariadenia žalovaná vo vzťahu k žalobcovi 1/ informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS Varšava, listom č. 36968-2/2013-BA, zo dňa 25. júla 2013, že v prípade zamestnávateľov, medzi ktorými je uvedený aj žalobca 1/, sa jedná o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Varšava listom č. 992900/502/32/2013, zo dňa 10. októbra 2013, tieto skutočnosti akceptovala.

Žalovaná taktiež zdôraznila, že v zmysle ust. § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sa rozhodnutia vo veci zániku sociálneho poistenia nedoručujú do vlastných rúk, postačuje doručiť rozhodnutia doporučené, preto mal krajský súd posudzovať včasnosť podania žalôb, t.j. či žaloby boli podané v lehote do dvoch mesiacov od doručenia napadnutých rozhodnutí aj voči žalobcovi 2/, 3/ a 4/.

V závere odvolania poukázala žalovaná i na neprípustnosť uznesenia Krajského súdu, sp. zn. 5S/30/2014-30 zo dňa 9. februára 2015 týkajúceho sa žalobcu 2/ a uznesenia Krajského súdu, sp. zn. 5S/31/2014-31 zo dňa 9. februára 2015 týkajúceho sa žalobcu 3/ a uznesenia Krajského súdu, sp. zn. 5S/32/2014-30 zo dňa 9. februára 2015 týkajúceho sa žalobcu 4/, ktorými krajský súd pripustil vstup osoby Z., Z. a O., na strane žalobcu podľa ust. § 92 ods. 1 O.s.p., keďže toto ustanovenie sa používa

iba v sporovom konaní čo nie je prípad v danej veci. Jednalo sa o správne konanie (nesporové) v ktorom sa rozhodovalo o zániku sociálneho poistenia. Žalovaná mala za to, že vstúpenie žalobcu 2/, 3/ a 4/ do konania slúži na odstránenie nedostatku vecnej legitímácie, ktorá existuje od počiatku konania.

4.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla rozsudok Krajského súdu v Prešove v časti týkajúcej sa žalobcu 1/ potvrdiť a v časti týkajúcej sa žalobcu 2/, 3/ a 4/ zmeniť a ich žaloby zamietnuť. Uviedla, že Sociálna poisťovňa vykonala a naďalej vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu „registrovaných poľských zamestnávateľov“ vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia, ktoré avizovala najmä ZP Dôvera a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Len v prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak Sociálna poisťovňa už vystavila zamestnancom žalobcu 1/ formulár E101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky a splnenie podmienok registrovaného sídla zamestnávateľa, Sociálna poisťovňa rozhoduje o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo. O uvedených skutočnostiach bola informovaná centrála poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS vo Váršave listom z 25. júla 2013, č. 36968-2/2013-BA na ktorý žalobca 1/ v odvolaní poukazuje. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom z 10. októbra 2013, č. 992900/502/32/2013 tieto skutočnosti akceptovala. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že pobočky Sociálnej poisťovne postupujú podľa uvedených postupov vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti, preto nie je opodstatnené tvrdenie žalobcu 1/ o porušení princípu rovnakého zaobchádzania. Sociálna poisťovňa ďalej poukázala, že nezasahuje do majetkových práv žalobcu 1/, keďže nerozhoduje o odvodovej povinnosti, ale o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poistné na sociálne poistenie.

Žalovaná uviedla, že žalobcovi 1/ takisto nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. obchodnými, pracovnými zmluvami, dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok. Dochádzať z Poľskej republiky do rôznych miest Slovenskej republiky, odpracovať pár hodín denne sa javí ako neefektívne, t.j. je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy. Uvedené potom vyvoláva podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky. Ako inštitúcia zodpovedná za riadne uplatňovanie koordinačných nariadení zastáva názor, že pri posudzovaní žiadostí je Sociálna poisťovňa povinná preskúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti, pretože ak sa jedná o čisto prevádzkovú činnosť spoločnosti nie sú splnené podmienky uvedené v hlave II základného nariadenia. Žalovaná poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. októbra 2012 vo veci C-115/11, z ktorého vyplýva, že inštitúcia vystavujúca osvedčenie E 101 (korešpondujúce s osvedčením PD A1) je povinná vykonať riadne posúdenie skutkových okolností relevantných na uplatnenie pravidiel pre posudzovanie uplatniteľnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia a v dôsledku toho zaručiť správnosť informácii, ktoré figurujú v tomto osvedčení.

Žalovaná ďalej uviedla, že daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, a preto stanovisko daňového úradu by v tomto smere bolo právne irelevantné. Daňové úrady pri plnení daňovej povinnosti daňovníka neskúmajú reálny výkon činnosti, ale len správnosť odvedenej dane na základe predložených dokladov.

Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré upravujú oblasť sociálneho

zabezpečenia. K námietke, ktorou žalobca 1/ poukazoval na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Sociálna poisťovňa však prehodnotila svoj právny názor a následne vo všetkých obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových správnych orgánov potvrdila.

Pred vydaním prvostupňového rozhodnutia Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník vykonala dňa 12. marca 2013 kontrolu zameranú na preverenie sídla žalobcu v 1. rade a reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky. Pri vydávaní napadnutých rozhodnutí žalovaná hodnotila všetky dôkazy samostatne a následne všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a postupovala v súlade s nariadeniami Európskej únie.

Žalovaná taktiež namietala trovy, ktoré si žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 4/ vyčísľili v odvolaní zo dňa 4. mája 2015.

5.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Odvolací súd zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovanej mal preukázané:

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 4. novembra 2013, číslo: 5920-39/2013-SK Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla, že pánovi Z., D. XX. decembra XXXX zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 30. septembra 2012. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21057-3/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 2/) zamietla.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 4. novembra 2013, číslo: 5920-20/2013-SK Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla, že pánovi Z., nar. X. júla XXXX zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 31. marca 2013. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 28. januára 2014, číslo: 17633-2/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 3/) zamietla.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 4. novembra 2013, číslo: 5920-2/2013-SK Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla, že pani O., nar. X. novembra XXXX zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 3. mája 2013. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 5. februára 2014, číslo: 21048-3/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 4/) zamietla.

Podľa § 250 ods. 1 OSP, účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Z., Z. ako aj O., boli ako zamestnanci žalobcu 1/ účastníkmi správneho konania, pričom je celkom zrejmé, že zrušenie napadnutých rozhodnutí sa bude týkať ich práv a povinností, keďže predmetom rozhodnutí bola otázka, či im zaniklo povinné sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy. Od vzniku a trvania povinného sociálneho poistenia sa potom odvíja celý rad práv v oblasti nemocenského, dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti, napr. právo na dávky v nezamestnanosti, nemocenské, resp. dôchodkové dávky. Zrušením napadnutých rozhodnutí by teda mohli byť dotknuté ich práva.

Pokiaľ krajský súd pripustil vstup osoby Z., Z. ako aj O., do konania na strane žalobcov podľa tretej

časti OSP (§ 92 ods. 1 OSP), nepostupoval v súlade so zákonom, lebo v správnom súdnictve je vylúčené rozhodovanie podľa § 92 ods. 1 OSP, keďže druhá hlava piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitné ustanovenia o účastníctve (§ 250 OSP). V správnom súdnictve sa vo všeobecnosti účastníci určujú podľa druhej definície účastníkov konania, a teda účastníkom v správnom súdnictve je ten, ktorého za účastníka označuje zákon. Z povahy veci v danom prípade je preto vylúčené pristúpenie osoby do konania či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného podľa § 92 ods. 1 OSP. Krajský súd v Prešove rozhodujúci podľa druhej hlavy piatej časti OSP preto nemal právomoc rozhodovať podľa § 92 ods. 1 OSP, a na jeho uznesenie zo dňa 9. februára 2015, č. k. 5S/30/2014-30 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP Z. a uznesenie zo dňa 9. februára 2015, č. k. 5S/31/2014-31 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP Z. a uznesenie zo dňa 9. februára 2015, č. k. 5S/32/2014-30 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP O. nie je možné z dôvodu nezákonnosti takého rozhodnutia prihliadať. Návrh zo dňa 4. februára 2015 na vstup Z. F. na žalujúcej strane mal krajský súd z týchto istých dôvodov zamietnuť a ďalej postupovať podľa ust. § 250 ods. 1 druhej vety OSP a pribrať ho do konania ako účastníka správneho konania. Obdobne mal krajský súd rozhodnúť o návrhu zo dňa 4. februára 2015 na vstup Z. a O. G. na žalujúcej strane a ďalej postupovať podľa ust. § 250 ods. 1 druhej vety OSP a pribrať ich do konania ako účastníka správneho konania

Pre úplnosť najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že Z. Z. ako aj O., disponovali samostatným právom podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Aj keď samostatne žalobu nepodali, zostáva im zachované právo byť účastníkom konania podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že ak krajský súd nepostupoval v konaní s pánom Z. Z. ako aj s pani O., ako pribratými účastníkmi podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP, postupoval v rozpore so zákonom. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 SSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s 246c ods. 1 a s § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP.

V ďalšom konaní krajský súd rozhodne o návrhoch zo dňa 4. februára 2015 na vstup Z., Z. ako aj O., na žalujúcej strane v naznačenom smere, následne s nimi bude konať ako s účastníkmi konania podľa právnej úpravy Správneho súdneho poriadku, vec znovu prejedná v rozsahu žalobných námietok a opätovne vo veci samej rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho. Bude pritom potrebné prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.